

Fer bon ús del seny

PERE ORTÍS

Un amic socialista em digué que la independència de Catalunya era impossible i que, per tant, calia que els catalans tinguéssim seny. De passada, i ociosament, declaro que d'amics en tinc fins i tot entre els més antípodes (en aquest cas, antípoda no pel color polític sinó pel concepte sobre Catalunya). Bé, jo vaig dir al bon amic que el seny, per comptes d'aplicar-lo a blegar-nos a una situació d'injustícia sobre la nostra nació, l'apliquem a considerar la manera sàvia, no-violenta i eficient de ser lliures avui, en un món que mira amb bons ulls la independència dels pobles oprimits per altres i on tot és possible, des de la desintegració del comunisme i l'esfondrament del mur de Berlín fins a la plena sobirania de Lituània, Geòrgia, Ucraïna, Txèquia, Eslovàquia, Croàcia, Montenegro, etc., i que considerés que bé que s'ho passen Bèlgica, Dinamarca, Holanda, Luxemburg, Andorra, Mònaco, Costa Rica i El Salvador, tots amb economies i una felicitat domèstica més aviat envejables. El seny no pot ser *negatiu*, cal que sigui *positiu*, que *actui* i tracti de millorar sempre.

Als catalans ens ha caigut al damunt una por cervical del do més preuat que ens brinden els drets humans, que és aquell que som nascuts, com tot poble és nascut, per a ser lliures. D'aquesta por, molts catalans en diuen *seny*. És clar que la situació és complexa i fins explosiva, però aquí et vull veure, Manel. Si ens configurem un seny d'impossibilitat, sí que és impossible, però si ens ho configurem com un dret que ningú no està autoritzat a prendre'ns, no ho serà, d'impossible. Cal posar-hi granets d'arena, cal lluitar amb tacte i constància, cada dia.

Allò que l'amic anomena *seny*, de fet és *por*, *autoodi* i *substrat de vençuts*. Els catalans fórem trepitjats per la guerra de 1936-1939 i no ens n'havem refet; la trepitjada ha passat de pares a fills, i a néts. Esmerçar el seny a espolsar-nos de sobre la trepitjada és la jugada, la feina que ara ens toca fer. El seny és, doncs, perfilar net el

nostre dret a la llibertat, el nostre dret a la dignitat, a la plena personalitat de poble, que és la sobirania, i treballar per assolir-ho.

És clar que tenim enemics formidables. Un Estat armat fins a les dents, que espera la mínima malifeta nostra per caure'ns damunt amb guerra i núvols d'avions per clavar-nos una altra trepitjada. Heus ací el moll de l'os de la situació dels bascos, és a dir, l'arrel del trencacolls que podem observar a Euskadi, al marge de la sinceritat de les exclamacions que origina una pau sense justícia.

Un altre obstacle *insalvable* és l'extensa presència d'estrangers de parla castellana a casa nostra. Deia una ciutadana de la Catalunya francesa, per Catalunya Ràdio, que els aeroports de Barajas i del Prat són xucladors de dolls de sud-americans que, una vegada dins, d'una manera o altra, són empesos cap a Catalunya o hi són retinguts. És continuació de la que Franco portava de cap, en iniciar-ho amb andalusos allà pels cinquanta i seixanta, i la que porta de cap el govern de la democràcia espanyola. Catalunya sempre lligada de mans, sense opció a admetre qui vol i quants en vol a casa seva, sinó que això ve decidit per qui ens odia i planeja la sufocació de la nostra llengua i, amb ella, la supressió de la nostra identitat, que és dir de la nostra nació. I que em diguin xenòfob m'importa un rave; hi ha molts catalans que s'estan de dir la veritat sobre aquest punt per tal d'evitar-se que els clavin aquest estigma de *xenòfob*. Però, alerta, que en una qüestió tan seriosa com aquesta no hi podem anar amb eufemismes i amb el pànic al què diran. Que ara uns vinguts de fora decideixin sobre el destí final dels catalans és injust i és absurd des de tots els punts de vista. I així cal vocalitzar-ho en públic i on sigui i calgui.

Als catalans ens agrada estar-nos callats i tenim por de vindicar els nostres drets. Utilitzem el *seny* per a sotmetre'ns a qui no toca manar-nos. El seny no pot anar mai contra nosaltres.

Si l'utilitzem per a sotmetre'ns, per a mantenir-nos en un *statu quo* que desconexa i impedeix els nostres drets fonamentals, irrenunciables, no és seny, és por, és degradació, és dimissió del propi dret i de la pròpia dignitat.

Per tant, en aquesta conjuntura històrica, cal que uns quants catalans eminents, amb la més alta oficialitat que els sigui possible d'obtenir, vagin en grup a explicar als alts representants d'Europa, de les Nacions Unides, dels Estats Units, quina és la mèrita del govern de Madrid respecte de la nostra nació, en la història i ara actualment; que expliquin com aquest govern ens sufoca amb immigrants, com ha perseguit i persegueix la nostra llengua i com vol suprimir la nostra identitat, que és la nostra nació, i que ens ajudin a ser lliures, sense guerres ni terrorisme d'un costat o de l'altre. La llibertat dels pobles d'Europa, i del món, és una necessitat vital per a la pau del planeta. Fer justícia al poble més desvalgut i desarmat és un signe d'aquest temps, bé que silenciats pels poderosos. ◆